

Bulhaři

Historie kontaktů s Bulhary

- Polovina 19. století
 - Praha
 - studenti
 - myšlenky panslavismu, utlačovaný národ
 - oboustranný zájem

- 20. léta 20. století
- ekonomická migrace
- „zelináři“ – pěstitelé a prodejci zeleniny, organizované (spolupodílníci a gazdové)

- předpoklad krátkodobého pobytu =>
nezájem o usazení, integraci (strava, zvyky)
x přizpůsobení se (oděv, jazyk)
- 1931 1340 sezónních zahradnických dělníků

- Po 2. světové válce
 - studenti, reemigranti, odborní pracovníci
 - smíšená manželství („plážová“)

- 90. léta 20. století
- ekonomická migrace

Charakteristika menšiny

- „zelináři“ původně nízké vzdělání, již u druhé generace vyšší stupeň vzdělání → dnes VŠ a SŠ
- rozptýlené osídlení celé republiky, hlavně města
- návaznost na předchozí znalost terénu, semknutá komunita
- povědomí o Bulharsku, rodině
- vysoká integrace x zachování svátků, jazyk
- smíšená manželství od 2. generace zelinářů
- náboženství: pravoslaví nebo žádné
- Č. o Bulharech: pracovitost, skromnost, soudržnost x temperament

Statistické údaje

- 1991: poprvé možnost se přihlásit k bulharské národnosti, dnešní ČR cca 3,5 tisíc
- 2011: 4.999 ČR, JmK 453 (odhady 500)
- 2017: 13.000 přechodný nebo trvalý pobyt
- 2/2020: 17.000 přechodný nebo trvalý pobyt

Etnické identifikátory

- jazyk: Bulharská základní škola a gymnázium (Praha)
- zvyky: Velikonoce jako pravoslavní (obřadní pečivo – kozunak), Vánoce podle gregoriánského kalendáře (obřadní pečivo – banica), Baba Marta (marteničky), Trifon Zarezan (patron vinařů, polovina února)
- strava: zelenina, pita, sarma, vařené a pečené

Kulturní instituce

- Bulharská sedjanka (Praha, 1880): česko-bulharský osvětový spolek, podpora ze strany českých umělců, přednášky o Bulharsku, kultuře, udržování jazyka, členové v Bulharsku šířili znalosti o Češích
- Sv. Georgi (Brno, 1919): spolek bulharských zelinářů
- Bulharská kulturně osvětová organizace (Praha, 1948): celostátní působnost =>

- Bulharské kulturně osvětové sdružení, Bulharský klub, Bulharský kulturně osvětový klub: v různých větších městech
- Vazraždene (Praha, 2001): jazyk
- Pirin (Brno, 2001): taneční soubor, výuka tanců
- Zaedno (Praha, 2002): taneční soubor Bulgari, oslavy Trifon Zarezan
<https://www.youtube.com/watch?v=F2izHBcSAY>
- Asociace bulharských spolků v ČR (Praha, 2014): 9 regionálních klubů z měst; časopis Roden glas (= Rodný hlas)

Badatelé a literatura

- Jiří Král, Jan Húsek – 30. léta Slovensko
- Ján Podolák – 80. léta Slovensko
- Miriam Motejlová-Manolová – historie, česko-bulharské kontakty
- Mirjam Moravcová
- Helena Bočková a Jana Pospíšilová – Brno
- Zuzana Maxová
- Romyana Georgieva